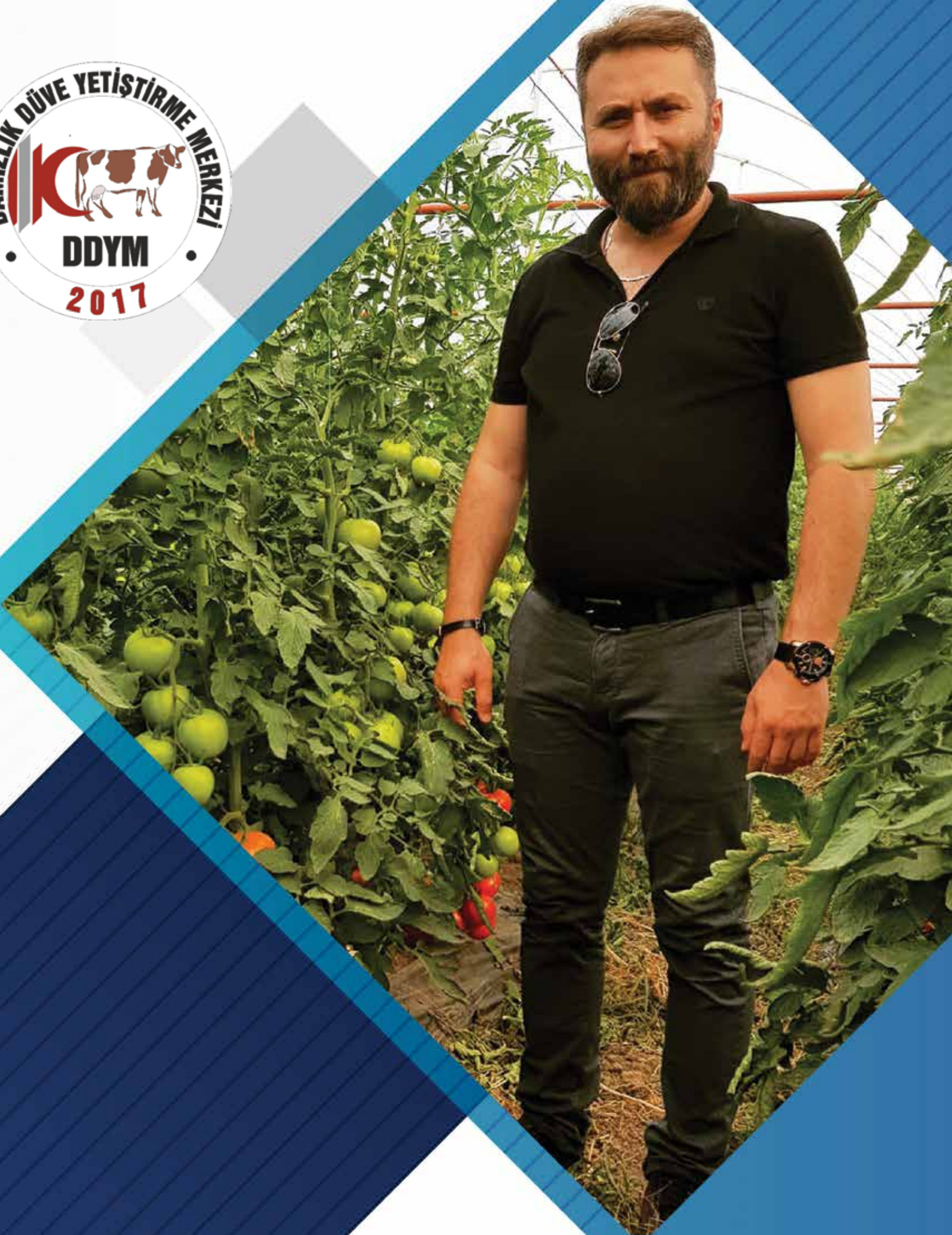

KAYALAR GROUP: “TARIM VE HAYVANCILIĞIN GELİŞMESİ ÜLKEMİZİN GELİŞİMİNİ BÜYÜTECEKTİR”

İnsanoğlu var olduğundan beri tarım ile iç içe olmuştur. Bunun sebebi sektörün insan beslenmesinin ana kaynağı olmasındandır. Tarım sektörünün bir alt dalı olan hayvancılık sektörü birçok alanda endüstri hammaddesi olması ve nüfusun yeterli ve dengeli beslenmesi için oldukça önemlidir. Birleşmiş Milletler Gıda Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre tarım sektörü toplam GSH'nın %3,3'ünü oluşturmaktadır. Hayvancılık sektörü ise toplam tarımsal GSH'de %35'lik paya sahiptir. Bu oran AB ülkelerinde %49, ABD'de %43 iken gelişmekte olan ülkelerde %33 dolayındadır. Ülkemizde ise yaklaşık %36'dır. Dünya hayvan varlığı içerisinde büyükbaş hayvan varlığı 2016 yılı FAO verilerine göre 1.674.168.000 baştır. Dünya büyükbaş hayvan süt üretimi (inek, manda) 2016 yılında 659.150.049 ton olup dünya büyükbaş hayvan et üretimi ise 65.973.820 ton olarak belirlenmiştir. Dünya ülkelerinin büyük çoğunluğunda yaşayan, et ve süt üretebilen 800'den fazla sığır ırkı bulunmaktadır. Buna rağmen üretilen et ve sütler sınırlı sayıda ırklardan elde edilmektedir. İnsanların vücut ve beyin gelişimi için gerekli olan amino asitlerin büyük bölümü hayvansal proteinlerden alınmaktadır. Dünya sağlık örgütünden alınan bilgilere göre sağlıklı bir insan vücut ağırlığının her kg'ı için 1 gram protein almalıdır. Bu protein miktarının yaklaşık %42'sinin de hayvansal gıdalardan alınması önerilmektedir. Kişi başına bitkisel ve hayvansal proteinlerin tüketimi dünya ortalamasına göre 81 gramdır. Bu miktar gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerde farklılık göstermektedir. Hayvansal ve bitkisel kökenli gıdalardan alınan proteinin gelişmiş ülkelerde %65'i hayvansal gıdalardan olup, bu oran gelişmekte olan ülkelerde %20 civarındadır. Bir ülkede yaşayan insanların gıda güvencesi, gelişme düzeyi ne olursa olsun tüm toplumlarda temel politikaların başında gelmektedir. İnsanların beslenmesi için toplumun hayvansal

gıda ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Türkiye'de hayvancılık sektörü genel ekonomi ve tarım sektörü içerisinde önemli yere sahiptir. Hayvansal üretim faaliyeti ile bitkisel ürünler ve bitkisel üretim sonucu ortaya çıkan yan ürünler değerlendirilmekte, işletmeler birden fazla üretim dalına yer vererek karlılığı arttırabilmektedir. Türkiye hem bitkisel üretim ve hem de hayvansal üretim bakımından sahip olduğu iklim koşulları ve coğrafi konumu nedeniyle birçok üretimin bir arada yapılabileceği bir ekolojiye sahiptir. Hayvancılık faaliyeti işletmelerin vazgeçilmez faaliyet alanıdır. Türkiye'de tarımsal işletmeler büyük oranda küçük aile işletmelerden oluşmaktadır. İşletmeler bitkisel üretimin yanı sıra hayvancılığa da yer vererek âtıl işgücünü değerlendirmekte ve oluşabilecek risk ve belirsizliklere karşıda ikinci üretim dalı olarak hayvancılığı seçmektedirler. Hayvancılık sektörü milli gelir ve istihdama katkıda bulunmanın yanı sıra, et, süt, tekstil, deri, kozmetik, ilaç gibi sanayi kollarına hammadde sağlayarak katkıda bulunmaktadır. Sektör ayrıca yem sanayi, et mamulleri sanayi, süt ve mamulleri sanayi, veteriner ilaçları, hayvancılık alet-ekipman sanayi gibi dallarda istihdam yaratılması ve ürünlerin işlenmesi sonucu katma değer oluşmasına katkı sağlamaktadır. Yani hayvancılık sektörü doğrudan ülkemizin milli ekonomisine ciddi katkılar sunmanın yanı sıra birçok farklı sektöre de kalkınma desteği sunabilme özelliği ile vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bu bağlamda hayvancılık ve tarım sektörlerinin gelişimi ve önemi hakkında Kayalar Group İthal ve Yerli Hayvancılık Danışmanlık firmasının sahibi Mehmet Kaya ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

Dergi Ayrıntı: Sayın Mehmet Kaya Kayalar Group İthal ve Yerli Hayvancılık Danışmanlık firmasından bahseder misiniz?

Mehmet Kaya: Firmamız 2011 yılında ilk faaliyetine kayalar grup olarak, koyduğu hedeflere doğru ilkeli ve dürüst yolculuğuna başlamıştır. Halkımızın ve müşterilerimizin faaliyet alanlarının, ticari faaliyetlerinin vizyonları için gerekli araştırmalar ve incelemeler üzerine raporlar hazırlayarak çalışmalarını sürdürmüştür. Misyon olarak; "Hizmet Nispettir" inancı ile müşteri memnuniyetini ön planda tutup, dürüstçe hizmet veren bir kalite politikası benimsemiştir. Müşterilerinden gelen yeni istek ve dilekleri dikkate alarak, günümüzün getirdiği koşullar çerçevesinde en güzel hizmeti sürekli kılmak için çalışmaktadır. Belirlediği hedeflere ulaşabilmenin en kestirme yolunun dürüstlük ilkelerine tavizsiz uymak olduğunun farkındadır.

Vizyonumuz; Azim ve kararlılıkla müşterisine sürekli hizmet eden, dürüst, çalışkan ve gelişime açık olan Kayalar Hayvancılığı marka haline getirmek ve Türkiye'de kaliteli hayvancılığın gelişimine katkı sağlamak olan firma, bu vizyonunu hiçbir zaman unutmadan aynı heyecanla çalışmalarına devam etmektedir. Kayalar Grup İthal Hayvancılık kalitenin, varılması gereken bir hedeften çok, gelişme ve süreklilik göstermesi gereken bir süreç olduğunun bilincindedir. Müşteri memnuniyetini ana hedef olarak benimseyen şirketimiz 1 Şubat 2018 tarihinde kendisinden ithal hayvan alan müşterilerinin tamamına yönelik yapmış olduğu araştırma sonucunda %80,5 oranında çok başarılı bir müşteri memnuniyet oranı saptamıştır. Memnuniyet oranının yüksek çıkmasının ana sebeplerine bakıldığında; yetiştiricilere temin edilen hayvanların, süt verimlerinin yüksek ve süt kalitesinin çok iyi olması, buzağularının sağlıklı doğması ve doğum güçlüğünün görülmemesi gibi faktörler olduğu saptanmıştır. Memnuniyet düzeyi düşük çıkan sonuçların sebeplerine bakıldığında ise, genellikle bakım ve besleme kaynaklı, bilgi ve tecrübe eksikliğine bağlı problemler olduğu saptanmıştır. Kayalar Group İthal Hayvancılık, müşterilerine sorunları ile ilgili de teknik destek sağlamak ve tedarik ettiği hayvanların verilerini kendi bünyesinde de tutmaktadır. Kısacası, satış işleminden sonra da müşterisi ile bağımızı koparmamakta ve en iyi verimi alabilmesi için bilgi ve tecrübelerimizi paylaşmaya devam etmekteyiz. Müşteri memnuniyet oranının %100 olmasını hedefleyen şirketimizin yaptırdığı araştırmalarla hizmet kalitesini sorunsuz hale getirmek için sürekli çaba sarf etmekteyiz. Kayalar Group İthal Hayvancılık, çağın ve teknolojinin gereklerini yerine getirme adına sürekli olarak şirketini yenileyen, alanında uzman veteriner hekimleri, beslenme uzmanları, satış temsilcileri, bilişim uzmanları, insan kaynakları departmanı ile sürekli olarak periyodik toplantılar yaparak müşterilerine daha kaliteli ve daha hızlı hizmet verebilmek adına çalış-

malarını sürdürmekte ve ülkemizin hayvancılık sektörünün daha iyi seviyelere getirilebilmesi için elinden gelen çabayı ve gayreti göstermektedir.

Ayrıntı: Kayalar Group İthal ve Yerli Hayvancılık Danışmanlık firması olarak vermiş olduğunuz hizmetten kısaca bahseder misiniz?

Kaya: Biz Kayalar Group İthal Hayvancılık olarak Avrupa'nın en iyi hastalıklardan arı işletmelerinden yüksek süt ve yavru verimine sahip hayvanları yurt dışındaki veteriner hekimlerimiz ve zooteknistlerimiz tarafından fiziksel ve laboratuvar muayenelerini gerçekleştirerek birinci sınıf damızlık değeri yüksek gebe hayvanları seçerek ülke hayvancılığına katkıda bulunan bir firmayız. Avrupa ülkelerinde seçimini yaptığımız hayvanlar bir (1) ay süre ile Avrupa'daki çiftliğimizde karantina altına alıyor sonrasında yaşanabilecek bir olumsuz durum için önlemimizi baştan alıyoruz. Bu karantina sürecinde hayvanların kan tahlillerini gerçekleştiriyor ve kan muayene sonuçları ve hastalıklardan arılık durumuna bakılarak hayvanları ülkemize nakilleri gerçekleştiriyoruz. Türkiye'ye girişte Kapıkule Veteriner Sınır Kontrol Müdürlüğü veteriner hekimleri tarafından gerekli kontroller yapılarak Burdur Gölhisar Sorkun köyünde bulunan çiftliğimize hayvanlarımızı getiriyor Tarım ve Orman Müdürlüğü veteriner

hekimlerince (1) bir ay süre ile çiftliğimizde bu hayvanlar tekrardan karantinaya alıyoruz. Çiftliğimize gelen hayvanlar tırlardan indirildikten sonra uzun yoldan geldikleri için ilk üç saat yemleme ve sulama yapmıyoruz. İlk yemlemede asgari miktarda sadece saman yulaf karışımından oluşan rasyon verilerek ani yem değişikliğinden ve mide dolgunluğundan kaçınmaya dikkat ediyoruz. Yemleme ve sulama işlemlerinden sonra hayvanları gebelik durumlarına göre ayrı bölümlere ayrı padoklara ayırıyoruz. Bu işlemi yapmamızın amacı gebeliğin son iki ayında doğum sonrasına hazırlık amacıyla rasyonlarımızı buna göre ayarlıyoruz. Rasyon yaparken ekonomik anlamda karlı ve hayvanda sindirilebilirliği en yüksek düzelerde olan rasyonları tercih etmeye özen gösteriyoruz. Ayrıca kayalar firması olarak tohum atılacak olan düvenin pedigrisine bakarak 4 nesil öncesine bakıyoruz ve tohumunu kullanacağımız dananın da 4 nesil öncesine bakıp aralarında herhangi bir akrabalık bağının olamamasına özen göstermekteyiz. Bu sayede genetiğe ve akrabalığa bağlı sakat dogmaların ve ölümlerin önüne geçebiliyoruz. Ülkemizin hayvancılık sektöründe gelişimini arttırma çabalarımızın yanında vatandaşlarımıza danışmanlık hizmeti de vererek doğru ve verimliliği yüksek teknik yöntemlerimizi tüm vatandaşlarımızla paylaşmaya çalışıyoruz. Çiftliğimizde metabolizma hastalıklarını önlemek için dengeli ve yeterli rasyonlar zooteknistlerimiz tara-

findan hazırlanarak hayvanların ihtiyaç duyduğu enerji ve protein ihtiyaçları karşılanmaktadır. Vitamin ve minarel ihtiyaçlarını karşılamak için yalama taşları ile hayvanlar desteklenmektedir. Ayak hastalıklarını önlemek için haftada iki defa göztaşı (bakır sülfat) ayak banyosu uygulamaktayız. Bizler bu işlemleri yaparak ülke hayvancılığına daha kaliteli daha verimli damızlık değeri yüksek hayvan sunmaktayız.

Ayrıntı: Sayın Kaya ülkemizde hayvancılık işiyle uğraşan vatandaşlara ne tür tavsiyeler vermek istersiniz?

Kaya: Ülkemizde hayvancılık işi ile uğraşan yetiştiricilerimizin hayvan besleme üzerine birçok hata yaptığı ve bu hataları sonucunda metabolizma hastalıklar ve yüksek oranda verim kaybettiği maalesef acı bir gerçekliktir. Hayvan beslemesinde yetersiz yem veya enerji ve besin maddesi alımı, yem kalitesi yetersizliği, ihtiyaç normlarının yanlış kullanımı ve yanlış besleme sonucunda hayvanlarda enerji ve esansiyel maddelerin sağlanmasında noksanlığa neden olur ve bu durum beslenme noksanlığı olarak ifade edilir. Hayvanlara kaba yem ve konsantre yem birlikte verilmelidir. Hayvan beslemesinde hazırlanacak olan rasyon hayvanların ihtiyaçlarına ve verimlerine göre ayarlanmalıdır. Yemlemenin ufak porsiyonlar halinde gün boyu yapılması metabolik

hastalıkların önüne geçer. Hayvan yemlemesinde hazır-
lanacak olan yemler ince, çok uzun ve kalın olmamalıdır.
Hayvan beslemesinde ani yem değişikliklerinden kaçınıl-
malıdır. Özellikle Ülkemizde gebeliğin ilerleyen günlerin-
de ineklere aşırı miktarda konsantre yem verilmesi sonucu
mide dönmesi dediğimiz abomasum deplasmanı hastalığı
ile yetiştiricilerimiz karşı karşıya kalmaktadır. Aşırı enerji
kaynaklı yemleme yapılması sonucunda ayak hastalıkları
ortaya çıkmaktadır. Yine aşırı ve bilinçsiz hayvan beslemesi
sonucunda ineklerde yumurtalıklar yağlanır ve gebe kalma
problemleri ortaya çıkar. Bu saydığım hastalıklar ineklerde
süt kaybı, tohum tutmama ve en önemlisi yavru elde ede-
meme gibi sorunları beraberinde getirir. Hayvancılıkta yem
maaliyetleri ve veteriner giderleri işletmenin karlılık oranını
belirler. Yanlış besleme ve rasyonlar sonucunda üreticilerimiz
çok büyük ekonomik kayıplar yaşamaktadır. Hayvan-
cılık alanında işletmemizin karlılık oranını arttırmak için
dengeli ve yeterli rasyon ile hayvan beslemesi yapılarak
hem besleme hastalıklarının hem verim kayıplarının önüne
geçilerek, veteriner maliyetlerin düşürülerek işletme gider-
lerini azaltarak, daha fazla kazanç sağlanmalıdır. Buradan
tüm yetiştiricilerimize söylemek istediğim en önemli mesaj
doğru ve dengeli rasyon ile hem besleme kaynaklı hastalık-
ların önüne geçeriz hem de hayvanların yemden daha fazla
yararlanmasını sağlayarak et ve süt üretimimizi artırabiliriz.

Ayrıntı: Sayın Kaya tarım sektörünün girdi maliyetlerinden bahsedebilir misiniz?

Kaya: Yaşanılan küresel krizler sebebiyle ne yazık ki dün-

yada ve ülkemizde gıda enflasyonu hızla artmaktadır. Çok
çeşitli ürünün de tedarik maliyetleri artması sebebiyle tarım
sektöründe de maliyet artışları sürmektedir. Rusya-Ukray-
na savaşı etkilerinin izlenmediği ocak ayında tarımsal girdi
maliyeti yüzde 57 arttı. Gübre fiyatlarında ise yıllık artış yüz-
de 153 oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre
tarımda girdi maliyeti 2022 yılı ocak ayında bir önceki aya
göre yüzde 10,12 arttı. Bir önceki yılın aynı ayına göre yüz-
de 57,26 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 31,35 artış
gerçekleşti. TÜİK, tarımsal girdi fiyat endeksini açıkladı. Ana
gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağla-
yan mal ve hizmet endeksinde yüzde 6,99, tarımda kullanı-
lan mal ve hizmet endeksinde yüzde 10,57 artış gerçekleşti.
Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımsal yatırıma katkı
sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 36,10, tarımda
kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 60,78 artış ger-
çekleşmiştir. Bu artışlar ne yazık ki ülkemizin ekonomisine
ve vatandaşına doğrudan olumsuz etki oluşturmakta iç pi-
yasada bir pahalılık oluşmasına da temel oluşturmaktadır.

GÜBRE FİYATLARI YÜZDE 153 ARTTI

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 9,40
ile tohum ve dikim materyali ve yüzde 16,34 ile malzemeler
oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar
ise sırasıyla, yüzde 153,34 ile gübre ve toprak geliştiriciler
ve yüzde 101,14 ile enerji ve yağlar oldu.

Ayrıntı: Sayın Kaya tarımsal üretimde su kullanımı maliyet ve tükenebilir kaynak olması sebebiyle neden önemlidir?

Kaya: Su, tarımsal üretim için önemli bir girdidir. Dolayısıyla gıda tedariki açısından oldukça hayattır. Dünya çapında üretilen toplam gıdanın %40'ı sulanabilen tarım arazilerinde üretilmekteyken bu arazilerin dünyadaki tüm tarım arazileri içindeki payı %20'dir. Sulu tarım, ortalama olarak, yağmurla beslenen tarıma göre birim arazi başına en az iki kat daha verimlidir. Daha fazla üretim yoğunlaştırılmasına ve ürün çeşitliliğine olanak tanır. Nüfusu hızla artmakta olan dünyada bu artışa paralel olarak tarımsal üretimin endüstrinin ihtiyacını ve nüfusun beslenme ihtiyacını karşılamak adına 2050 yılına kadar yaklaşık %70 oranında artırılması gerektiği tahmin edilmektedir. Artan nüfus tüm sektörlerin suya ihtiyacını arttıracaktır. Su kaynakları artmayacağına göre tarımda kullanılan tatlı suyun %25 ila %40'ının özellikle evsel kullanım ve sanayiye aktarılması gerekecektir. Bunun sebebi ise tüm dünyada tarımın en çok su kullanan sektör olmasıdır. Şu anda, tarım (ortalama olarak) küresel olarak çekilen tüm tatlı su kullanımının %70'ini oluşturmaktadır. Sektörler arası su dağılımının yeniden düzenlenmesi için tarımdan yapılacak tasarruflar ancak su verimliliğinin sağlanması ile mümkün olacaktır. Bunun da yolu tarımsal işletmelerin içinde ya da dışındaki su kullanımının iyileştirilmesi ile mümkündür. Bütün bunlarda ancak tarımda yeni teknolojilerin hem kamusal yatırımlarda (su kanalları, barajlar gibi) hem de tarladaki sulama sistemlerinde son teknolojinin kullanım kabiliyetinin artması ile mümkün olacaktır.

Ayrıntı: Tarımda gübrenin önemi nedir?

Kaya: Gübreleme, bitkilerin yararlanabileceği maddeleri çoğaltmak, gerekli olan fakat sulamayla akıp giden mineral kaybını karşılamak, toprakta bulunmayan besleyici maddeleri karşılamak için hayati önem arz etmektedir. Gübre çeşitleri arasında değil, gübreleme çeşitleri arasında sayılan yaprak gübresi, ekinlere püskürtme yoluyla uygulanıyor. Ekinlerin daha fazla besin ve su almasına yardımcı olan yöntem, tarımsal üretimde sıklıkla kullanılıyor. Aslında ekinlerin temel besin alma organını kökler oluşturuyor. İkinci sırada ise yapraklar geliyor. Yapraklara püskürtülerek, içinde bir veya birden çok besin ögesi olan çözeltilere yaprak gübresi adı verilmektedir.

YAPRAK GÜBRESİ NE İŞE YARAR?

Makro besinler yalnız başına topraktan uygulandığında, ilerleyen dönemlerde ekinlerde mikro bileşen eksiklikleri görülüyor. Mikro element eksiklikleri gelişimde büyük sorunları da beraberinde getiriyor. Yaprak gübresi, toprak gübrelemesine ek özellik taşımaktadır. Yaprak gübresi sayesinde toprağa uygulanan gübrenin alımında artış gözlenmektedir. Bu ürünler, daha çok şeker üretimine yardımcı oluyor ve kökten rizosfere yayılıyor. Bu sayede kök çevresinde yararlı mikroorganizmalar artıyor. Ayrıca eğer toprak pH'ı 7.5'in üzerindeyse yani yüksekse; demir, mangan, çinko, bakır, bor elementlerinin yapraktan verilmesi kolaylık oluşturuyor.

TARIMSAL ÜRETİMDE YENİ BİR TEKNOLOJİ 'SİLİSİK ASİT'

SİLİSİK ASİTİN TARIMA, MAHSULE ETKİSİ VE FAYDALARI

Tarımsal üretimde yeni bir teknoloji olan Silisik Asit Agro Teknolojisi (SAAT) yeni bir teknolojidir. Metabolizmayı güçlendiren biyostimülant 'silisik asit' kullanımına dayanıyor. Bu da daha yüksek kaliteli ve yüksek verimli ürünlerin ortaya çıkması ile birlikte enfeksiyon oranı düşük ve çok daha kaliteli ürünler elde etmenizi sağlıyor. Silisik asit (Si(OH)_4) ve diğer bileşenlerden oluşan yaprak gübrelere, bitkideki temel besin ve mineral seviyelerini artırarak daha güçlü ve sağlıklı büyüme sağlar. Ayrıca sadece bitkinin büyümesini (kök, filiz, sürgün) arttırmakla kalmaz aynı zamanda bitkinin daha kaliteli, daha yüksek verimli olmasını sağlayacak olan besin maddelerinin alımını da artırır. Gelişen bu yeni teknoloji, bitkileri çok güçlü bir şekilde koruyarak biyotik ve abiyotik streslere karşı dirençli olmalarını sağlar ve bitkileri zararlılardan korumak için uygulanan ilaçların kullanımı da azaltır. Silisik asit içerikli yaprak gübresinin etkili olması için silisik asidin bitkinin erken büyüme evresinde (bitkisel dönemde) yapraktan spreyleme yöntemi ile uygulanması gerekir. Silisik Asit ile Silikonun birlikte çok daha etkili olduğu Bor, Molibden ve Çinko gibi bileşenler içerir.

Tuzluluk ve kuraklık, önemli ve büyük ölçüde tarımsal üretkenliği etkiliyor. Bu streslere karşı bitki toleransının da geliştirilmesi gerekir. Silisik asit içerikli yaprak gübre kullanımı bu streslere karşı bitki toleransını artırarak büyümeyi ve verimi olumlu etkiler, uyguladığınızda bitkilere tutunur ve adeta bir kalkan görevi görmeye başlar. Silisik asit içerikli yaprak gübresi bitkinin koruyucu mekanizmalarını geliştirerek mantarlara karşı bitki direncini artırır. Bu ürünler ile beslenen bitkilerde daha yüksek yaprak su potansiyeli oluşur ve kuraklık toleransında çok önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca bitkilerde toksit kalıntı bırakmaz ve faydalı böceklerle zarar vermez. Pestisit kullanımının yüzde 50'ye kadar azalmasını sağlar. Bitkilerde yüzde 15'ten yüzde 50'ye kadar biyokütle artışı sağlar. Çiçeklenme ve meyve tutumunu geliştirir ve bununla birlikte daha uzun raf ömrü sağlar. Silisik asit içerikli yaprak gübrelere biyolojik olan parçalanabilir bir yapıdadır. Toprak ve üretici için kullanıcı dostudur. Sürdürülebilir tarım adına Bizler Kayalar Firması olarak bu tarz ürünlerin kullanımının ülke tarımına fayda sağlayacağı kanaatindeyiz.

